

Текстом "Трећи метак Бранке Прпе", објављеним 8. априла 2014. у дневном листу "Политика" и на сајту тог листа, прекршена су начела Кодекса новинара Србије о истинитости извештавања, одговорности и независности новинара, култури и етици јавне речи.

Објављивањем текста у којем се износи низ неистина, личних увреда и дисквалификација, као и података који спадају у домен приватности, нанета нам је професионална и лична штета, доведен у питање наш интегритет и, можда најважније - оптужени смо да опструирамо истрагу о убиству Славка Ђурувије, руководећи се притом идеолошким или политичким интересима.

Молимо Комисију за жалбе Савета за штампу да уважи наше аргументе и да на тај начин потписнику овог текста и уредништву листа "Политика" скрене пажњу на непоштовање Кодекса и последице које то може да има како на обавештеност грађана и грађанки Србије, тако и на општу климу у друштву.

ИСТИНИТОСТ ИЗВЕШТАВАЊА

У првом члану Кодекса, који се односи на истинитост извештавања, наводи се:

- "Обавеза је новинара да тачно, објективно, потпуно и благовремено извести о догађајима од интереса за јавност, поштујући право јавности да сазна истину и држећи се основних стандарда новинарске професије"(тачка 1)

- "Право је медија да имају различите уређивачке концепте, али је обавеза новинара и уредника да праве јасну разлику између чињеница које преносе, коментара, претпоставки и нагађања (тачка 2) -

"Са новинарством неспојиви су објављивање неоснованих оптужби, клевета, гласина, као и измишљених писама или писама чији аутор није познат или његов идентитет није проверљив" (члан 5)

Ова правила, којих би требало да се придржавају сви који објављују текстове у штампаним медијима, али и сами медији, прекршена су у већ и у самој поставки-тези овог текста: да су долепотписани, директно или индиректно, покушавали да онемогуће или опструирају рад Комисије за истрагу убиства новинара. Осим тога, она су прекршена и у деловима текста у којима аутор износи различите закључке без икаквих доказа, индиција или макар наводних премиса на основу могао да их изведе.

Ови "закључци" представљају кршење права грађана на истинито информисање, али су истовремено и лична увреда долепотписанима и покушај урушавања њиховог професионалног и људског интегритета. Поред наслова, који Бранку Прпу без икаквих доказа - само уз бројне спекулације - означава као особу која покушава да лично опструира истрагу о убиству Славка

Ђурувије, обавеза истинитог извештавања прекршена је и у следећим наводима: "Прпа је, према сопственом признању, својевремено вршила значајан притисак на Ђурувију политички манипулишући баш као што то чини и данас, уз то што је након трагичног догађаја покушала још и да се, како симболички тако и буквално, наметне као особа позвана да преузме целокупно наслеђе њеног тадашњег партнера" "Да би капитализација била потпуна, а кредибилитет додатно нашминкан, Бранка Прпа је морала бити проглашена најблискијом особом убијеног новинара, како би се њена реч једног дана, испоставиће се, отворено ставила у службу интереса Демократске странке, па чак и по цену да се, зарад дневнополитичких интереса, зауставе покушаји привођења правди убица и њихових налогодаваца"

"Деца Славка Ђурувије схватила су да је убиство њиховог оца, али не и његово разрешење, врло брзо постало средство за политичку капитализацију, злата вредну појединим интересним круговима међу којима су конкретно назначени, ни мање ни више него НУНС, исто оно удружење које данас најактивније ради на дискредитацији и опструкцији Комисије која се бави случајевима убијених новинара".

"Међутим, насупрот ономе што је Прпа желела да поручи и шта год значили ти „одбрамбени механизми“ (!) у ситуацији када држава жели некога да убије, ова реченица много више ставља до знања не само оно на чему се заснивала тадашња активност Бранке Прпе, већ управо оно чиме би укратко могла да се дефинише и њена данашња улога – једном активном дезавуацијом и свесном или несвесном опструкцијом истраге о убиству Славка Ђурувије.

Оно што је у Прпином карактеру било склоно тада да чини Ђурувији, свом тренутном партнеру, сада је само устремљено на јавност навикну да се храни свеопштом неверицом и негирањем стварности." ПОШТОВАЊЕ ПРИВАТНОСТИ Више навода овог текста представља грубо кршење приватности Бранке Прпе, о којем говори седми члан Кодекса новинара Србије У првој тачки овог члана каже се: "Новинар поштује приватност, достојанство и интегритет људи о којима пише. Право на приватност је сужено када је реч о јавним личностима, а посебно носиоцима јавних функција".

Смернице Кодекса новинара Србије наводе: "Подаци из приватног живота јавних личности објављују се само уколико је то у интересу јавности, односно уколико имају директне последице на више људи, уколико су у супротности с духом функције коју та личност обавља, или идејама које јавно заступа" Све то занемарено је у тексту "Трећи метак Бранке Прпе", у којем се наводи низ података који спадају у домен приватних односа, имовинских и других спорова, а који нису ни од каквог јавног интереса и не би смели да буду тема медијског извештавања. У том контексту, посебно је значајно да аутор велику пажњу посвећује питању суштине емотивног и партнерског односа Бранке Прпе и Славка Ђурувије: наводећи делове интервјуа које су различитим медијима дала Ђурувијина деца, покушава да Прпу представи као особу која је у његовом животу била неважна, а која је притом желела да утиче на њега и да после његовог убиства оствари материјалну корист.

ОДГОВОРНОСТ НОВИНАРА

Прва тачка четвртог члана Кодекса новинара Србије гласи: "Новинар је, пре свега, одговоран својим читаоцима, слушаоцима и гледаоцима. Ту одговорност не сме да подреди интересима других, а посебно интересима издавача, владе и других државних органа. Новинар се мора супротставити свима који крше људска права или се залажу за било коју врсту дискриминације, говор мржње и подстицање насиља". С друге стране, у шестој тачки наводи се да "новинар негује културу и етику јавне речи".

Ова правила, која би требало да чине суштину извештавања о било којој теми, нису поштована у тексту "Трећи метак Бранке Прпе". Члановима Комисије за жалбе скрећемо пажњу на чињеницу да се у читавом тексту доследно брани делатност Александра Вучића, не само као првог потпредседника Владе, већ и као министра информисање у време када је убијен Славко Ђурувија - пошто се ни у једном тренутку аутор не ограђује од своје "одбране", то под знак питања доводи његову одговорност, односно независност од било чијих интереса и утицаја. Свако од долепотписаних се у тексту означава на начин који није у складу са одредбом Кодекса о неговању културе и етике јавне речи.

Примера ради: "И Малишић и Обрадовић део су удружења НУНС које се већ дужи низ година отворено ставља у службу заштите интереса Демократске странке и њеног лидера Драгана Ђиласа заговарајући тезу о медијској репресији највеће странке у власти. Њих двоје су више пута јавно изјављивали да „не верују Вучићу“, тиме јасно стављајући до знања због чега нису у стању да сарађују у било чему што би имало везе са Владом Србије као највишом извршном влашћу у држави" "...у таблоиду Блиц је наредног дана освануо текст још једне контроверзне новинарке Тамаре Спаић" "Такав ниво неозбиљности, међутим, не треба да чуди када је у питању Весна Пешић која се у свим својим јавним наступима понаша као ексклузивна власница кристалне кугле која већ унапред зна све шта ће да се догоди" "Теза којом оперише и директно манипулише професорка права Весна Ракић-Вединелић своди се на ноторне неистине у које може поверовати само лаик" "Тај први фронт састоји се из неколико колона међу којима су најутуцајније три, где у свакој по једна од новопечених „Коштуничиних анђела“ игра проминентну улогу: активно негирање да је Мирослав Курак непосредни извршилац убиства – слично улози у којој је Милан Веруовић, очевидац атентата на Ђинђића, пласирао причу о „трећем метку“ – врши Бранка Прпа; активним изазивањем сумње да истрага неће обухватити „позадину убиства“ и стићи до крајњих налогодаваца позабавила се Весна Пешић; дискредитовање сведока због њиховог криминалног педигреа, а тиме и њихових исказа као релевантних доказа у оптужници припало је пак „легалистичком“ експерту Весни Ракић-Вединелић, иако се све три у недостатку садржаја дотичу и обнављају теме оних других" "Медији су, међутим, неколико дана раније већ најављивали да ће до обелодањења доћи, па је тако контроверзни новинар Никола Томић из листа Данас, позивајући се на анонимне изворе из врха власти,..."

"У прилогу уприличеном поново у РСЕ, и опет код Бранке Михајловић од 27. фебруара 2014. године, већ сам наслов „Комисије уместо државе: После Ћурувије, на реду Ћинђић“ заснива се на јефтином правничком трику, који уз то најављује поновну мобилизацију мање-више истих лица заслужних и за дискредитовање претходног случаја".

Весна Пешић, Никола Томић, Весна Малишић, Тамара Спаић, Бранка Михајловић, Бранка Прпа, Вукашин Обрадовић